

1.	Zin, in- en uitzicht	13
1.1	De filosofische vragen ,	13
1.2	Filosofie en mythologie	15
1.3	Filosofie en godsdienst	15
1.4	Filosofie en ideologie	17
1.5	Het ontstaan van filosofie vanuit een mensbeeld	19
1.6	Filosofie: descriptief of normatief	20
1.7	Wat kan je met filosofie doen?	21
2.	Antieke filosofie: meer dan ooit zinvol	23
2.1	De filosofie vóór Socrates: op zoek naar de oerstof en het ordenende principe	23
2.1.1	Thales van Milete	23
2.1.2	Anaximenes	24
2.1.3	Heraclitus	24
2.1.4	Pythagoras	25
2.1.5	Parmenides	25
2.1.6	Zeno	26
2.1.7	Protagoras	26
2.2	Socrates en Plato	27
2.2.1	Socrates	27
2.2.2	Plato	29
2.3	Aristoteles	31
2.3.1	De logica	32
2.3.2	De leer van de categorieën en de metafysica	32
2.3.3	Mensvisie	33
2.3.4	Indeling van de filosofie	33
2.3.5	Economie, politiek en ethiek	33
2.3.6	Het realisme van Aristoteles	34
2.4	Hellenisme en Rome: stoïcijnen en neoplatonici	35
2.4.1	Het stoïcisme	36
2.4.2	Het neoplatonisme	37
2.5	Joodse en islamitische filosofie	38
2.5.1	Joodse filosofie	39
2.5.2	Islamitische filosofie	40
2.5.3	Samenvattend	41
2.6	Christelijke filosofie	42
2.6.1	Scholastieke filosofie	42
2.6.2	Thomas van Aquino	42
2.6.3	William van Ockham	44
3.	Zingeving tussen haakjes	47
3.1	Het rationalisme	48
3.1.1	René Descartes	48
3.1.2	Gottfried Wilhelm Leibniz	50
3.2	Het empirisme	50
3.2.1	John Locke	50
3.2.2	George Berkeley	52
3.2.3	David Hume	52
3.2.4	Samenvattend	53
3.3	De ongenadige kritiek van Immanuel Kant	54
3.3.1	<i>Kritik der reinen Vernunft</i>	54
3.3.2	<i>Kritik derpraktisch en Vernunft</i>	56

3.3.3	Samenvattend	56
3.4	Hegel en het Duitse idealisme	56
3.4.1	Idealisme en materialisme	56
3.4.2	I Georg Wilhelm Friedrich Hegel	57
3.4.3	{ Logica, natuurfilosofie en filosofie van de geest	57
3.4.4	Optimisme	58
3.4.5	Dialectiek	58
4.	Maatschappelijke en persoonlijke zingeving	61
4.1	Ludwig Feuerbach	61
4.1.1	Het materialisme	61
4.1.2	Het materialistisch humanisme	62
4.1.3	Kritiek	63
4.2	Karl Marx	63
4.2.1	Situering en levensloop	63
4.2.2	Marx kritiek op Feuerbach	64
4.2.3	Marx kritiek op de burgerlijke revolutie	65
4.2.4	De ontwikkeling van de mensheid: arbeid en technologie	66
4.2.5	Aliënatie en reïficatie	67
4.2.6	Kritiek	68
4.3	Arthur Schopenhauer	69
4.3.1	Situering	69
4.3.2	Levensloop	69
4.3.3	<i>Die Welt als Wille und Vorstellung</i>	70
4.4	Soren Kierkegaard	71
4.4.1	Situering	71
4.4.2	<i>Enteneller</i>	71
4.4.3	Kierkegaard en Marx	72
4.5	Friedrich Nietzsche	73
4.5.1	Situering	73
4.5.2	Levensloop	73
4.5.3	<i>Also sprach Zarathustra</i>	74
5.	Filosofie in de eeuw van zinloze wereldoorlogen	77
5.1	Fenomenologie en existentialisme	77
5.2	Edmund Husserl	78
5.3	Martin Heidegger	80
5.3.1	Levensloop	80
5.3.2	Voorbij de fenomenologie	80
5.3.3	<i>Sein und Zeit</i>	81
5.3.4	<i>Vom Wesen der Wahrheit</i>	82
5.3.5	Het humanisme volgens Heidegger	83
5.3.6	De waarheid van de kunst	84
5.3.7	Besluit	84
5.4	Karl Jaspers	85
5.4.1	Levensloop	85
5.4.2	Filosofie en de wereld	86
5.4.3	Besluit	87
5.5	Jacques Maritain	87
5.5.1	Personalistische filosofie	87
5.5.2	N Een realisme	88
5.5.3	Een bonum commune	90

5.5.4	Een sociaal programma	91
5.5.5	Besluit	92
5.6	Jean-Paul Sartre	92
5.6.1	Situering	92
5.6.2	Sartres humanistisch of atheïstisch existentialisme	93
5.6.3	Sartres sociale filosofie	95
5.6.4	Besluit	96
5.7	Gabriël Marcel, Martin Buber en Emmanuel Levinas	97
5.7.1	Het christelijke existentialisme van Marcel	97
5.7.2	De joodse existentiële filosofie van Buber en Levinas	98
5.8	Ernst Bloch	100
5.8.1	Levensloop	100
5.8.2	Blochs methode: sporen zoeken	100
5.8.3	Utopie	100
5.8.4	Hoop	101
5.8.5	De menselijke vrijheid	102
5.9	Sigmund Freud	102
5.9.1	Situering	102
5.9.2	De oorsprong van de psychoanalyse	103
5.9.3	Het wereldbeeld van Freud	104
5.9.4	Invloed en kritiek	104
5.10	Herbert Marcuse	105
5.10.1	Situering vanuit de Frankfurter Schule	105
5.10.2	Marx en Freud	106
5.10.3	Het fascisme	108
5.10.4	Het stalinisme	108
5.10.5	Het Westen als eendimensionale maatschappij	109
5.10.6	Repressieve tolerantie, negatief denken en de Grote Weigering	110
5.11	Fritz Schumacher	110
5.11.1	'Levensloop	110
5.11.2	Zingeving en ethiek	111
5.11.3	Economie en technologie voor de mens	113
5.11.4	Concreet utopisch denker	114
5.11.5	Besluit	114
5.12	Michel Foucault	115
5.12.1	/'Situering vanuit het structuralisme	115
5.12.2	Tegen het humanisme van Hegel tot Sartre	116
5.12.3	Tegen de filosofie van het subject	116
5.12.4	Het discours	116
5.12.5	De macht	117
5.12.6	De filosoof met de krant	117
5.13	De analytische en logisch-positivistische filosofie	118
5.13.1	Situering	118
5.13.2	Bertrand Russell	119
5.13.3	De Wiener Kreis	120
5.14	Ludwig Wittgenstein ;	122
5.14.1	Situering	122
5.14.2	Levensloop	122
5.14.3	<i>Tractatus logico-philosophicus</i>	123
5.14.4	<i>Philosophische Untersuchungen</i>	124
5.14.5	Besluit	125
6.	De vragen naar zin, in- en uitzicht blijven in het nieuwe; millennium	127
6.1	Paul Ricoeur	127

6.1.1	Biografie	127
6.1.2	De zijns,bevestiging	<128
6.1.3	De andere	128
6.1.4	Het instituut	129
6.1.5	Het egocentrisme voorbij?	130
6.1.6	Een ethische triade .	130
6.2	John Rawls ,	131
6.2.1	Levensloop	131
6.2.2	Een theorie van rechtvaardigheid	131
6.2.3	Liberaal neutralisme	133
6.3	Jean Baudrillard	134
6.3.1	De tekenwaarde van de objecten	134
6.3.2	Discriminatie door differentiatie	135
6.3.3	Van een kritiek op Marx naar een symbolische samenleving	135
6.4	Jürgen Habermas	136
6.4.1	Levensloop	136
6.4.2	De theorie van het communicatieve handelen	137
6.4.3	Ethisch bewustzijn en communicatief handelen	138
6.4.4	Democratie, de natiestaat en Europa	139
6.5	Martha Nussbaum	139
6.5.1	Levensloop	139
6.5.2	De breekbaarheid van het goede	140
6.5.3	Van de stoïcijnse wereldrepubliek naar het multiculturalisme	140
6.5.4	Seks, gender, homofobie	141
6.6	Slavoj Žižek	142
6.6.1	Levensloop	142
6.6.2	Communisme zonder leiders	142
6.6.3	Belangstelling voor het christendom	143
6.6.4	Lof van de onverdraagzaamheid	143
6.6.5	Postmodernisme van de vorm, modernisme van de inhoud	144

Uitleiding 145

Index 147